

Ixiar Egibar Albisu

*Lezo, Gipuzkoa
(1951)*

Aurkibidea

Biografia

Bordatxo-Txoko baserrian jaio zen Ixiar, 1951ko apirilaren 24an. Etxe-Txiki izenarekin ere ezaguna da Lezon

Bordatxo-Txoko baserria. Ama lezoarra zuten eta oiartzuarra aita. 6 senide izan ziren. Ixiarren anaia Boniri ere elkarrizketa egin genion, zazpi urte atzera. Euren baserri inguruak denboran zehar jasandako aldaketei buruz hitz egiten du Ixiarrek nagusiki, bai eta auzokoen bizi-ohituren mudantzari buruz ere.

Zintak

LEZ-072

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Errazkin, Aitor
- **Data:** 2016-08-09
- **Iraupena:** 56 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Errazkin, Aitor

LEZ-073

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Errazkin, Aitor
- **Data:** 2016-08-09
- **Iraupena:** 24 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Etxe-txiki ingurua

- **Erref:** LEZ-072/002
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 00:03:00. **Bukatu:** 00:04:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Boom industrialak

Laburpena:

Haurra zeneko garaiez galde egin eta Bordatxo-txoko edo Etxe-txiki baserriko ingurua oso garbi gogoratzen du Ixiarrek: industriarik gabea, zelai gehiago...

2. Lehen, auzoen artean hartu-eman handiagoa

- **Erref:** LEZ-072/004
- **Iraupena:** 0:00:22. **Hasi:** 00:05:00. **Bukatu:** 00:05:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Jende gehiago bizi zen lehen auzoan, eta sarriago ibiltzen zen bideetatik oinez. Harremanak gutxitzen joan dira bideetan barrena autoak ugaritu ahala.

3. 6 urterekin herriko eskolan hasi

- **Erref:** LEZ-072/006
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:06:24. **Bukatu:** 00:07:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

<p>Neskak eta mutilak bereizita egoten ziren eskolan. Gogoan ditu Ixiarrek eskolan izan zituen irakasleak.</p>

4. Eskolako martxa

- **Erref:** LEZ-072/008
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:10:00. **Bukatu:** 00:11:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Goizetan hainbat eduki ikasten aritzen ziren eskolan, eta arratsalde, aldiz, josten ikasten.

5. Txikitako jolasak

- **Erref:** LEZ-072/009
- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 00:11:16. **Bukatu:** 00:13:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Soka, kromoak, "zipoteak", bizikleta... "tortolosean" aritzeari "kailoka" aritzeari esaten zioten. Gordeketan jostatzeari "gorde-gordeketan" esaten zioten.

6. 12 urterekin eskola utzi

- **Erref:** LEZ-072/010
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:13:25. **Bukatu:** 00:15:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Etxean lan asko izaten zela eta, 12 urte betetzerako eskola utzi eta etxeko-lanetan hasi behar izan zuen Ixiarrek.

7. Baserriko lan-egun bateko martxa

- **Erref:** LEZ-072/012
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:15:12. **Bukatu:** 00:16:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Goizeko 6:00etan jaiki, ukuilura jaitsi, behiak jetzi eta enkarguak egitera joan behar izaten zuen. Bazkaldu eta gero, aldiz, baserrian hainbat lan izaten zen egiteko. Gaueko 22:00ak aldera oheratu ohi ziren.

8. Erremolatxa eta arbia jorratzen

- **Erref:** LEZ-072/013
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:16:28. **Bukatu:** 00:17:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Jorra-lanak zer nolakoak izaten diren azaltzen du Ixiarrek.

9. Babarruna eta artoa batera

- **Erref:** LEZ-072/015
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:17:52. **Bukatu:** 00:19:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Babarruna artoarekin batera botatzen (ereiten) zuten. Ixiarrek beti hala egiten ezagutu du.

10. Urtean behin koltxoiak askatu

- **Erref:** LEZ-072/016
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:19:57. **Bukatu:** 00:21:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Urtean behin, eta normalean udan, etxeko koltxoi guztiak askatu eta artilea astindu eta arrotu egiten zuten, ondorenean berriz ere koltxoiak egiteko.

11. Udaberritik negura bitarteko baserriko lanak

- **Erref:** LEZ-072/018
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:21:31. **Bukatu:** 00:22:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Udaberritik negura bitarteko baserriko lanak zeintzuk izaten ziren azaltzen du Ixiarrek.

12. Lau urtaro ezagututakoa; 1955eko elurtea.

- **Erref:** LEZ-072/019
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:22:41. **Bukatu:** 00:25:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Natura » Meteorologia
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

Ixiarrek dio bera gaztea zela aski ongi bereiz zitezkeela lau urtaroak, eguraldiari erreparatuta. Gaur egungo eguraldiarekin aldea sumatzen du. Gogoan du 1955. urteko elurtea. Urte hortako neguan su hartu zien tximiniak.

Transkripzioa

- Bai. Negu gogorrak esan duzu. Zuk sumatu duzu...?
- Bai, nik izagutu dut... udaberriya udaberriya, uda eta udazkena ta negua. Hori izagutu dittut nik hemen, bai.
- Ta gaurko egunian?
- Ez. Ez dao [...]. Orduan, Jesus, goatzen na /naiz/ ni txikitan, ni naz gaztiena, bestiak zaharrak, eta zera, elurra itteko zain egoten giñan, zepuak jarri ta garai hartan txoriak eta xaxuak eta harrapatzen ta aritzen giñan orduan ta, bai. Esuak eta hotz hotz hotzak eta... baiño bueno, ez da [...]. Goatzen naz, txikiya nintzan baiño... elurte haundi hura izandu zena hemen... berrogeita hamabostian izango zen orduan. Gogoratzen naz zera, sua hartu zigun zeak, tximiniak eta nola aritu ziran urak eta botatzen eta behetikan gora joateko ura jeltu itten zen ta... hoik, goguan dakazkit. Txikiya nintzan baiña goguan dakazkit ze jela zian. Ta geroztikan izandu dia e, horko hainbeste ez baiño bai.
- Eta zer pasa zen ba tximinian?
- Ez... sua hartu zuen frontalak. Eta igo ziren gazte batzuek eta aizkorarekin moztu zuten biga, ura bota ta behera ta, zera gehiago [...] ez zegoen... ez zun sua hartu beste ezerk ta.
- Ta zein igo zan ba?
- Bizilagunak. Beste baserriak. Etorri ziren ta haiek segittuan... moztu zuten aizkorakin, pusketan.
- Sustua.
- Bai.
- Bai, eta, hor bizilagunak esan duzu eta, seguraski, deitu beharrik gabe edo, esateko modu bat da. Baiño gaurko egunian hori're kanbiatu da ez? Harreman hori, ezta?
- Bai, bai. Eske... egunero baldin bazabiltza beraiekin hizketan ta onduan bazaude ya hartu-eman gehio dezu, baino ez bazara egoten, ya bueno, bai, izan baduzu saten duzu, baiñon atzeratu iten zera. Bueno zerbaitte baldin bada... oso zera, segittuan biltzen da orain ere, ez dao problemik horretan hemen e. Ez, ez. Zerbaitte laguntza behar badezu ez dao problemikan. Harreman hori bado orain're.

13. Auzolana eta auzo-bideak

- **Erref:** LEZ-072/020
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:25:34. **Bukatu:** 00:28:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Natura » Meteorologia

Laburpena:

Auzoko bide guztiak auzolanean eginak dituzte. Ongi komunikatutako auzoan bizi dira.

14. Kalerako joan-etorriak

- **Erref:** LEZ-072/022
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:28:16. **Bukatu:** 00:29:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa

Laburpena:

Mezetara, dotrinara, bezperetara... joan behar izaten zuten baserritik kalera.

15. Jaizkibelgo itsaslabarra

- **Erref:** LEZ-072/024
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:30:04. **Bukatu:** 00:32:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendiko bilketak

Laburpena:

Jaizkibel mendiko itsaslabarra egun bezelakotsua ezagutu zuen Ixabelek txikitan, militarren tiralekuak eta baserri batzuk gorabehera.

16. Guadalupera oinez

- **Erref:** LEZ-072/025
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:32:38. **Bukatu:** 00:33:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:

Gurasoekin Guadalupera oinez joateko ohitura zuten; baina baita lagunekin jostaketan ibiltzekoa ere, mendi-puntara zein lehenago igo.

17. Urak ekarri baino eraman gehiago egiten du

- **Erref:** LEZ-072/026
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:33:59. **Bukatu:** 00:35:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoko arriskuak

Laburpena:

Jaizkibelgo itsaslabarrak erne ibili beharreko tokian direla entzun izan du beti Ixiarrek.

18. Esnea, produktu delikatu

- **Erref:** LEZ-072/028
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:36:00. **Bukatu:** 00:38:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Artzaintza

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Esnetarako behi-azienda izan zuten garaian, kontu handiz ibili behar izaten zuten esnea ez ondatzeko, neguan baino, udan.

19. Esnea gosaritarako eta postreak egiteko

- **Erref:** LEZ-072/030
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:38:30. **Bukatu:** 00:39:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Artzaintza
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Ixiarren etxean, gosaritarako eta postreak egiteko erabiltzen zen esnea, batez ere.

20. Jakien prestaketa eta sukaldeko transmisioa

- **Erref:** LEZ-072/031
- **Iraupena:** 0:03:23. **Hasi:** 00:39:20. **Bukatu:** 00:42:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

<p>Ixiarrek bere aurrekoei ikasitako moduan prestatzen ditu jakiak egun.</p>

21. Esnetarako azienda kendu eta "lehorra" jarri

- **Erref:** LEZ-072/033
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:43:00. **Bukatu:** 00:44:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Esnetarako behi-azienda kendu eta behi-azienda lehorra esaten diotena jarri zuten Etxe Txikin; haragitarako azienda, alegia. Ixiarrek aldaketaren arrazoiak azaltzen ditu.

22. Belar-siloa eta beste aldaketa batzuk

- **Erref:** LEZ-072/034
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:44:26. **Bukatu:** 00:47:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Lexikoa
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Ixiarrek siloa zer den azaltzen du; garai batean belarra lehortzeko erabiltzen zen zuloa. Gaur egun, aldiz, belar-bolak ikusten dira nonahi. Baserriko lanei lotutako beste aldaketa batzuk ere ezagutu ditu Ixiarrek.

23. Berbena-belarra

- **Erref:** LEZ-072/037
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:48:14. **Bukatu:** 00:49:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak

Laburpena:

<p>Berbena-belarra sendagai modura erabiltzeko ohitura bada, oraindik.</p>

24. Gaintxurizketa inguruko supermekatuak

- **Erref:** LEZ-072/043
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:52:20. **Bukatu:** 00:55:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)

Laburpena:

Supermekatuak (Pryca, Mamut...) aldaketak eragin zituzten bertako paisaia, ekonomian eta kontsumo-ohituretan eta harremanetan.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-25

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com